Suça ?li?kin Ki?ileraras? Motivasyonlar Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Suça ?li?kin Ki?ileraras? Motivasyonlar Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=31224

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

Suça ?li?kin Ki?ileraras? Motivasyonlar Ölçe?i, bireylerin suç te?kil eden davran??lar? sergilemelerine neden olan temel ki?ileraras? motivasyonlar? ölçmek amac?yla geli?tirilmi? psikometrik bir araçt?r. Ölçek, Türk kültürüne 2007 y?l?nda Ebru Taysi taraf?ndan ba?ar?yla uyarlanm??t?r. Uyarlama çal??mas?, ölçe?in yap?sal geçerli?ini ve güvenilirli?ini s?nayarak, Türkiye'deki kriminolojik ve adli psikoloji ara?t?rmalar?nda kullan?lmak üzere sa?lam bir temel olu?turmu?tur. Ölçek, 11 maddeden olu?makta olup, **?ntikam** ve **Kaç?nma** olmak üzere iki ana boyutta motivasyonel e?ilimleri de?erlendirmektedir.

Bu araç, suç davran??lar?n?n alt?nda yatan sosyal ve duygusal dinamikleri anlamada ara?t?rmac?lara önemli bir bak?? aç?s? sunar ve özellikle suçun önlenmesi ile rehabilitasyon stratejilerinin geli?tirilmesine bilimsel veri sa?lamay? hedefler.

Anahtar Kelimeler

Suç motivasyonu, ki?ileraras? ili?kiler, intikam, kaç?nma, psikometrik araç, psikolojik ölçek, uyarlama, adli psikoloji, kriminoloji.

Yazarlar

Ebru Taysi

Amaç

Bu ölçe?in temel amac?, bireyleri suç eylemlerine iten ki?ileraras? faktörleri ve motivasyonlar? sistematik olarak ölçmektir. Ölçek, özellikle bireylerin sosyal çevrelerinden kaynaklanan haks?zl?klar veya tehditler kar??s?nda geli?tirdikleri tepkileri, suç davran??? ba?lam?nda nicelle?tirmeyi amaçlar.

Ölçek, motivasyonel süreçleri iki temel eksende inceleyerek, intikam alma arzusunun (aktif bir tepki) ve belirli sosyal durumlardan veya ki?ilerden kaç?nma ihtiyac?n?n (pasif bir tepki) suç te?kil eden eylemlere ne ölçüde katk?da bulundu?unu belirlemeyi hedefler. Bu ayr?m, suç davran???n?n nedenlerini daha derinlemesine analiz etme f?rsat? sunar.

Yap?

Suça ?li?kin Ki?ileraras? Motivasyonlar Ölçe?i, suç davran???na yol açan iki farkl? ki?ileraras? motivasyonel yap?y? ölçmek üzere tasarlanm??t?r:

?ntikam: Bu faktör, bireyin kendisine yap?lm?? bir haks?zl??a veya alg?lanan zarara misilleme

ARABPSYCHOLOGY.COM

yapma, öç alma dürtüsünü ifade eder. Bu, genellikle do?rudan hedefe yönelik agresif e?ilimleri içerir.
Kaç?nma: Bu faktör, bireyin ho? olmayan sosyal durumlardan, çat??malardan veya tehdit edici ki?ilerden uzak durma, kendini koruma çabas?n? ifade eder. Bu kaç?nma davran???, dolayl? yoldan yasa d??? eylemlere yönelme ?eklinde ortaya ç?kabilir.

Uyarlama çal??mas?, bu iki alt boyutun Türk kültüründeki suç motivasyonlar?n? aç?klamakta yeterli oldu?unu göstermi?tir, toplamda 11 madde bu iki yap?y? temsil etmektedir.

Geçerlik

Ölçe?in geçerlik çal??malar?, yap?sal geçerli?i belirlemek amac?yla iki farkl? psikolojik araçla korelasyonel analizler yap?larak gerçekle?tirilmi?tir: **K?sa Semptom Envanteri** (KSE) ve **Suçluluk-Utanç Ölçe?i** (SUTÖ). Bu araçlar?n seçimi, suç motivasyonlar?n?n psikopatoloji ve duygusal tepkilerle ili?kili oldu?u varsay?m?na dayanmaktad?r.

Analiz sonuçlar?na göre, KSE alt ölçekleri ile Suça ?li?kin Ki?ileraras? Motivasyonlar Ölçe?i (ÇBÖÖ) alt ölçekleri aras?nda korelasyon katsay?lar? .01 ile .67 aras?nda de?i?mektedir. Bu bulgular, ölçe?in ölçtü?ü motivasyonel yap?lar?n, genel psikopatoloji belirtileriyle (KSE) farkl? düzeylerde ili?kili oldu?unu göstermektedir. Ayr?ca, SUTÖ ile ÇBÖÖ alt ölçekleri aras?nda da istatistiksel olarak **anlaml? korelasyonlar** tespit edilmi?tir, bu da suç motivasyonlar?n?n suçluluk ve utanç duygular?yla teorik beklentilere uygun bir ili?ki içinde oldu?unu do?rulamaktad?r.

Güvenirlik

Ölçe?in güvenirlik analizi, maddeler aras?ndaki iç tutarl?l???n de?erlendirilmesi yoluyla yap?lm??t?r. Genel güvenirlik katsay?s?, **Cronbach Alfa** de?eri kullan?larak .82 olarak belirlenmi?tir. Bu de?er, ölçe?in genel olarak yüksek bir iç tutarl?l??a sahip oldu?unu ve maddelerin tutarl? bir ?ekilde ayn? psikolojik yap?y? ölçtü?ünü göstermektedir.

Ayr?ca, uyarlama çal??mas?nda incelenen 15 faktör alt ölçe?inin güvenirlik katsay?lar? da detayl? olarak raporlanm??t?r. Bu alt ölçekler için güvenirlik katsay?lar? .64 ile .95 gibi geni? bir aral?kta da??lmaktad?r. Bu sonuçlar, ölçe?in baz? spesifik motivasyonel bile?enlerinin çok yüksek düzeyde güvenilirli?e sahip oldu?unu, di?er baz?lar?n?n ise kabul edilebilir alt s?n?rlarda yer ald???n? i?aret etmektedir.

Faktör Analizi

Uyarlama çal??mas?, faktör yap?s?n?n Türk kültürü ba?lam?nda iki ana faktör alt?nda topland???n? ortaya koymu?tur. Bu faktörler, ölçe?in teorik çerçevesine uygun olarak **?ntikam** ve **Kaç?nma** motivasyonlar?d?r. Ölçek, toplamda 11 maddeden olu?maktad?r.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Faktör da??l?m? ?u ?ekildedir: ?ntikam alt boyutu 5 maddeyi, Kaç?nma alt boyutu ise 6 maddeyi kapsamaktad?r. Bu sadele?tirilmi? yap?, ölçe?in k?sa ve uygulamas? kolay olmas?n? sa?larken, ayn? zamanda suç davran???na yol açan temel ki?ileraras? dinamikleri güçlü bir ?ekilde temsil etme yetene?ini korumaktad?r.

Araç Bilgileri

Test Türü: Uyarlama (Psikometrik Ölçek)

Format: Kendi kendine raporlama (Self-Report) format?nda uygulan?r.

Mevcut Diller: Türkçe

Popülasyon Grubu: Yeti?kin bireyler; özellikle suç davran??lar?na yönelik motivasyonlar? ara?t?rmaya uygun popülasyonlar (kriminoloji veya adli psikoloji çal??malar?).

Ya? Grubu: Yeti?kinler

Popülasyon Detaylar?: Uyarlama çal??mas?, Türk kültüründeki yeti?kin popülasyon üzerinde gerçekle?tirilmi?tir.

Test Metodolojisi: Ölçek, 5'li Likert derecelendirme sistemi kullan?larak puanlan?r. Derecelendirme format? ?öyledir: (1= kesinlikle kat?lm?yorum - 5= kesinlikle kat?l?yorum).

Anahtar Kelimeler

Sosyal psikoloji, suçluluk, utanç, Cronbach alfa, faktör yap?s?, K?sa Semptom Envanteri (KSE), Suçluluk-Utanç Ölçe?i (SUTÖ), psikolojik de?erlendirme.

Yazarlar

Yazar ORCID Tan?t?c?s?: Bilgi mevcut de?il

Ba?l?l?k E-posta Adresleri: etaysi@yahoo.com (Ebru Taysi)

Yaz??ma Adresi: Yaz??ma detaylar? için sorumlu yazar?n ba?l? oldu?u kurum veya e-posta adresi kullan?lmal?d?r.

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Ölçe?in Türk kültürüne uyarlama çal??mas? **2007** y?l?nda tamamlanm?? ve yay?nlanm??t?r. Ölçe?in akademik veya klinik amaçl? kullan?m? için gerekli izinler, sorumlu yazar Ebru Taysi ile e-posta yoluyla ileti?ime geçilerek talep edilmelidir.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Bu ölçe?in orijinal PDF belgesi, a?a??daki adresten indirilebilir: suca-iliskin-kisilerarasi-motivasyonlar-olcegi-toad.pdf

Kaynaklar

Taysi, E. (2007). Suça ?li?kin Ki?ileraras? Motivasyonlar Ölçe?ini Türk kültürüne uyarlama çal??mas?. *Türk Psikoloji Yaz?lar?, 10*(20), 63-74.

Makalenin orijinaline a?a??daki ba?lant?dan eri?ilebilir: turkpsikolojiyazilari.com

Suça ?li?kin Ki?ileraras? Motivasyonlar Ölçe?i Maddeleri

ÖNEML?: A?a??daki ölçek maddeleri orijinal dilinde korunmu? olup, hiçbir ?ekilde de?i?tirilmemelidir.

2 alt boyut ve 11 madde

?ntikam (5 m): Bunu ödetece?im.
Kaç?nma (6 m): Ondan kaç?n?yorum.

ARABPSYCHOLOGY.COM